

Näringsdepartementet
Regeringskansliet
103 33 STOCKHOLM

Samhällets elberedskap – Analys och förslag beträffande elberedskapslagen (1997:288) Ert dnr N2010/4868/E

Civilförsvarsförbundet lämnar följande synpunkter på den remitterade rapporten. Remissvaret följer rapportens disposition.

1 Rapportens huvudsakliga innehåll

Följande citat hämtat från rapporten har avgörande betydelse för Civilförsvarsförbundets svar:

”De sårbarheter som finns i systemet kan inte helt förebyggas eller byggas bort. Därför bör det även finnas en god reparations- och krishanteringsförmåga.”

Ytterst måste elförsörjningen ta sikte på att skydda människors liv och hälsa.

Civilförsvarsförbundet har identifierat fem grundbehov, som den enskilde människan **alltid** måste kunna tillgodose för att klara sig, oavsett de yttre omständigheterna. Dessa är

- Vatten
- Mat
- Värme
- Sömn
- Information

Effekterna av vad som händer med människor som inte får dessa behov tillgodosedda är väl kända och dokumenterade.

I vardagslivet krävs det elektricitet eller alternativ energi för att grundbehoven ska kunna tillgodoses. Det gör tillgång till energi till en förutsättning för välfärd. Den är förberedd kan enligt Civilförsvarsförbundets erfarenheter upprätthålla en hygglig livskvalitet även vid kriser och kan därmed lättare undvika att bli ett offer.

Det finns ett behov av att enskilda människor gör sina egen risk- och sårbarhetsanalyser på hushållsnivå för att kunna bidra till att samhället kan hantera de krissituationer som uppstår. Samhället är större än både staten och marknaden.

Postadress	Besöksadress	Telefon	Fax
Box 2034 169 02 Solna	Ekensbergsvägen 128, 7 tr Sundbyberg	Tel vx: 08-629 63 60 Direkt: 08-629 63 75 Mobil: 070-647 60 95 E-post: anders.m.johansson@civil.se Hemsida: www.civil.se	08-629 63 83

För att kunna bidra till samhällets krishanteringsförmåga behöver invånarna veta hur det offentliga åtagandet ser ut. De behöver också kunskapsstöd för att agera på rätt sätt. För detta anser Civilförsvarsförbundet att staten har det yttersta ansvaret.

2.3 Förslag till inriktning av elberedskapen

I rapporten förordas att ”en samlad risk- och sårbarhetsanalys som omfattar hela försörjningssystemet i ett systemövergripande perspektiv” bör ligga till grund för vilka aktörer som berörs och inriktningen på beredskapsåtgärderna. Civilförsvarsförbundet anser att det är ofrånkomligt att bland aktörerna och i beredskapsåtgärderna även inkludera hushållen, eftersom det även där måste finnas en beredskap att hantera långvariga bortfall av el. Skälen får detta är de mänskliga grundbehoven. Ett ytterligare skäl är den prioritering som ligger till grund för Styrel, där hushållen är den grupp som har lägsta prioritet. Civilförsvarsförbundet har full förståelse för detta, men prioriteringen ger upphov till behov av kommunikation med hushållen om hur det förhåller sig.

5.3 Den kritiska situationen

Förmågan att hantera ett långvarigt elavbrott måste finnas oavsett orsaken. Ansvar för förebyggande, förberedande och avhjälpande åtgärder måste givetvis preciseras och avgränsas, men när det gäller konsekvenserna av uppkomna elavbrott måste fokus ligga på att ansvariga aktörer – utöver förmågan att samverka och samordna sig – har förmågan att använda hela samhällets resurser för att skydda och rädda liv, hälsa, egen och miljö. Det är inte acceptabelt om väsentliga åtgärder uteblir på grund av att definitioner, eller tolkningar av sådana, medför att inget samhällsorgan gör det som är behövligt och möjligt.

8 Överväganden

8.2 Ändring av elberedskapslagen

Civilförsvarsförbundet hänvisar till vad som ovan sägs under avsnittet 2.3. Det är nödvändigt att ta ett helhetsgrepp även om lagstiftningen.

När det gäller i lag reglerat ansvar bör detta avse det offentliga åtagandet och det ansvar som åläggs marknadens aktörer. Hushållen – de enskilda människorna – har samtidigt även de ansvar. Detta ansvar är avhängigt det offentliga åtagandet och marknadsaktörernas i lag eller avtal reglerade ansvar. Det innebär att det faller tillbaka på de enskilda människorna att axla det icke-reglerade ansvaret.

Detta faktum och ansvar måste kommuniceras med hushållen. Hushållens måste dessutom stödjas med sådan kunskap och erfarenhet, som underlättar det egna ansvarstagandet och gör hushållen till en resurs i samhällets krishanteringsförmåga – förstahandsresursen. Det måste vara enkelt för befolkningen att göra rätt. Den ackumulerade effekten när många människor drar sitt strå till stacken har erfarenhetsmässigt mycket stor betydelse vid svåra händelser i länder runt om i världen. Sverige är inget undantag.

2010-11-26

3 (3)

Med vänliga hälsningar
CIVILFÖRSVARSFÖRBUNDET

Anders M. Johansson
Generalsekreterare